

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника»

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

Проректор з науково-педагогічної роботи
Михайлишин Г.Й.

[Handwritten signature]

30 - серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 4 Економіка підприємств

(цифри і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 07 Управління та адміністрування

напрямок підготовки 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

факультет економічний

(назва інституту, факультету, відділення)

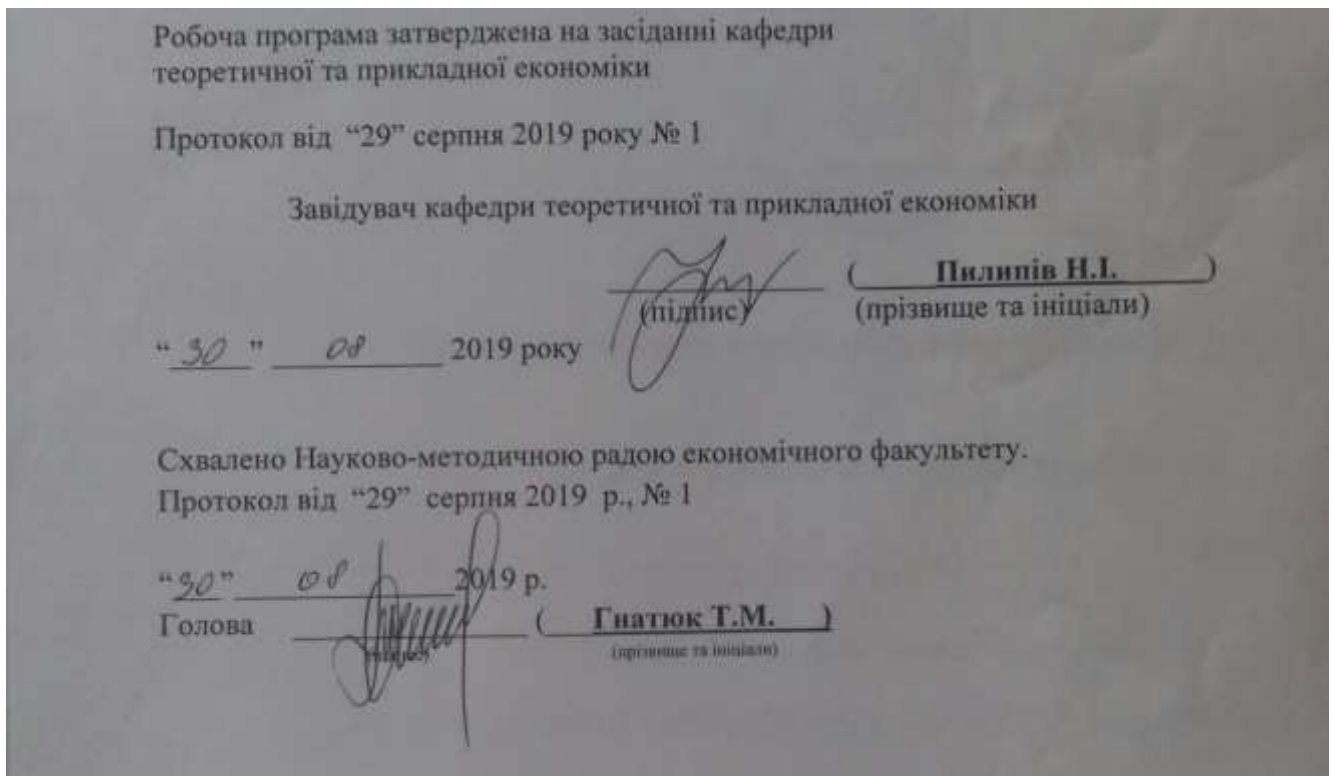
Івано-Франківськ – 2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни (РПНД) «Економіка підприємства» для студентів, які навчаються за освітньою програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"; Галузь 07 "Управління та адміністрування" спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" ОР «бакалавр» (скорочений термін навчання); - 2019 р. - 18 с.

Розробник:

Ємець Ольга Іванівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри теоретичної і прикладної економіки

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – <u>6</u>	Галузь 07 "Управління та адміністрування" Спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"	<u>Обов'язкова</u>	
Модулів – <u>2</u>	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – <u>3</u>		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>розрахункове завдання</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – <u>180</u>		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – <u>4 години в семестрі</u> самостійної роботи студента – <u>4 години в семестрі</u>	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
110 год.	152 год.		
		Індивідуальні завдання: 10 год.	
		Вид контролю: <u>екзамен</u>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – $60/120=0,5$

для заочної форми навчання – $18/162=0,11$

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни “Економіка підприємства” є формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні і підприємств.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Економіка підприємства” є вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами.

1.3. **Цілі** навчальної дисципліни згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

1. Студент повинен знати:

1.1. Сутність економіки як науки, необхідність її виникнення. Місце «економіки підприємства» в системі навчальних дисциплін.

1.2. Правові основи функціонування підприємства як суб'єкта господарювання.

1.3. Класифікацію підприємств та їх об'єднань.

1.4. Методи і принципи управління підприємством. Організаційні структури управління.

1.5. Класифікація ресурсів підприємства, джерела їх формування, оцінювати ефективність їх функціонування та розробляти напрямки підвищення ефективності використання.

1.6. Визначення і оцінку результатів діяльності підприємства.

1.7. Сутність поточних витрат і собівартості продукції.

1.8. Види цін та методи ціноутворення.

1.9. Методичні підходи до оцінки ефективності роботи підприємства.

1.10. Основні положення організації, планування та державного регулювання діяльності підприємства.

1.11. Принципи мотивації трудової діяльності, форми та системи оплати праці на підприємстві.

1.12. Методи і систему планування на підприємстві.

1.13. Шляхи припинення діяльності підприємства.

2. Студент повинен уміти:

2.1. Формулювати визначення понятійного апарату дисципліни.

2.2. Обирати систему амортизації і нараховувати амортизаційні відрахування.

2.3. Оцінювати ефективність використання окремих видів ресурсів.

2.4. Аналізувати ефективність роботи підприємства.

2.5. Проводити оцінку впливу чинників зовнішнього середовища на діяльність підприємства.

2.6. Складати калькуляцію продукції, аналізувати структуру поточних витрат підприємства.

2.7. Обирати метод ціноутворення та формувати ціну на продукцію.

2.8. Оцінювати фінансово-економічний стан підприємства.

2.9. Визначати економічну доцільність інвестицій.

3. Студент повинен мати навички:

3.1. Розв'язання економічних ситуацій.

3.2. Вибору організаційно-правової форми підприємства.

3.3. Аналізу процесу формування і ефективності використання економічних ресурсів підприємства.

3.4. Проведення обґрунтування рішень щодо доцільності інвестування.

3.5. Прийняття рішень та надання пропозицій щодо рівня підвищення ефективності діяльності підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Підприємство у сучасній системі господарювання.

Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва

Підприємство як організаційно виокремлена та економічно самостійна первинна ланка виробничої сфери економіки. Місія, цілі та напрямки діяльності підприємства. Нормативно-правова база функціонування підприємств і організацій. Статут підприємства. Теорії підприємств та їх характеристика. Характеристика сучасної і майбутньої моделі управління підприємствами. Сутність підприємництва та його роль в економіці країни. Принципи здійснення, форми та моделі підприємницької діяльності. Типологія підприємництва. Характеристика основних типів підприємницької діяльності. Форми співробітництва партнерів у бізнесі. Підприємницькі договори та їх характеристика. Державна реєстрація і порядок ліквідації суб'єктів підприємництва. Форми міжнародної підприємницької діяльності.

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Сутність і призначення поділу підприємств на види. Характеристика організаційно-правових форм підприємств. Класифікація підприємств за видами економічної діяльності та розмірами. Типологія промислових підприємств за ознаками техніко-економічної структури. Класифікація підприємств за просторово-структурними ознаками. Об'єднання підприємств та асоційовані підприємства .

Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

Поняття ринкової системи, її структура та функції. Сутнісна характеристика зовнішнього середовища підприємства. Елементи мікросередовища та їх вплив на діяльність підприємства. Класифікація та характеристика основних компонентів макросередовища.

Тема 4. Структура та управління підприємством

Структура підприємства: її види та чинники впливу. Поняття та об'єктивна необхідність управління суб'єктами господарювання. Система управління: сутність, принципи та функції. Змістова характеристика методів управління діяльністю підприємства та організаційні форми їх реалізації. Принципи та етапи формування організаційної структури управління підприємством. Характеристика організаційних структур управління. Вищі органи державного управління підприємствами та організаціями.

Тема 5. Ринок і продукція

Поняття продукції підприємства, її склад, види і показники. Економічне обґрунтування виробничої програми підприємства. Ресурсне обґрунтування виробничої програми підприємства. Матеріально-технічне забезпечення виробництва. Маркетингова діяльність та її вплив на формування програми випуску продукції.

Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства

Тема 6. Планування діяльності підприємства

Сутність державного регулювання економіки і форми його здійснення. Характеристика засобів регулювання господарської діяльності підприємства. Прогнозування розвитку суб'єктів господарювання: сутність, види і методи. Сутність планування, його види та принципи здійснення. Характеристика методів планування. Стратегічне планування, його особливості та роль у діяльності підприємств. Характеристика тактичного та оперативно – календарного планування. Бізнес-планування: функції, зміст та особливості здійснення.

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Сутнісна характеристика персоналу підприємства. Склад, структура і класифікація персоналу. Система показників для оцінки чисельності, стану і руху робочої сили на підприємстві. Розрахунок планової чисельності робітників на підприємстві. Обґрунтування планової чисельності інших груп персоналу. Кадрова політика підприємства: елементи та напрями розробки.

Продуктивність праці персоналу: сутність і методи вимірювання. Характеристика показників виробітку і трудомісткості. Чинники зростання продуктивності праці. Методи планування продуктивності праці.

Сутність мотивації праці, її елементи, види і методи. Заробітна плата: сутність, види і склад. Форми та системи оплати праці, критерії їх вибору і застосування на підприємстві. Доплати та надбавки до заробітної плати. Організація преміювання персоналу підприємства. Сучасні системи оплати праці.

Тема 8. Капітал підприємства

Економічна сутність та класифікація основних засобів. Види вартісної оцінки основних засобів. Показники стану та руху основних засобів. Знос

основних засобів: види, показники і способи усунення. Амортизація основних засобів та методи її нарахування. Показники оцінки використання основних засобів

Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.

Нематеріальні ресурси: поняття, види, вплив на конкурентоспроможність продукції. Об'єкти інтелектуальної власності: їх види та специфічні особливості використання. Поняття, охорона та реалізація права власності на нематеріальні активи підприємства. Вартісна оцінка нематеріальних активів: види і методи розрахунку.

Місце оборотних коштів у фінансових ресурсах підприємства. Складові елементи та структура оборотних коштів. Методи нормування оборотних коштів. Нормативи оборотних коштів. Показники ефективності використання оборотних коштів. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Тема 9. Інвестиції

Сутнісна характеристика інвестицій, їх класифікація і структура. Основні поняття інвестиційної діяльності, її об'єкти та суб'єкти. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій (капіталовкладень) простими методами. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій (капіталовкладень) складними методами, з урахуванням фактора часу. Оцінка ефективності фінансових інвестицій. Регулювання та ефективність залучення іноземних інвестицій в Україну.

Тема 10. Інноваційна діяльність

Поняття та загальна характеристика інноваційних процесів. Класифікація інноваційних процесів за різними ознаками. Науково-технічний прогрес, його форми та напрями прояву. Загальна характеристика, об'єкти, напрями і тенденції розвитку організаційного прогресу. Особливості оцінки економічної ефективності технічних інновацій, організаційних нововведень.

Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства

Характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Формування виробничої потужності підприємства та методичні принципи її розрахунку. Форми технічного розвитку та їх значення для вдосконалення техніко-технологічної бази підприємства. Система показників оцінки технічного рівня виробництва. Напрями покращення використання виробничої потужності підприємства.

Тема 12. Організація виробництва та забезпечення якості продукції

Виробничий процес, його види та принципи організації. Організаційні типи виробництва та їх сутнісна характеристика. Методи організації виробництва, їх

ключові ознаки та ефективність застосування. Об'єктивна необхідність розвитку суспільних форм організації виробництва. Основні форми організації виробництва та їх характеристика.

Види і значення інфраструктури виробничого підприємства. Характеристика системи технічного обслуговування підприємства. Соціальна інфраструктура підприємства. Планування соціального розвитку підприємства. Капітальне будівництво як процес відтворення і розвитку об'єктів основного виробництва та інфраструктури підприємства.

Сутнісна характеристика якості продукції. Система показників якості. Методи оцінки якості продукції. Напрями забезпечення якості. Поняття і визначення рівня конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств на ринку.

Модуль 3. Організація та забезпечення ефективного розвитку підприємства.

Тема 13. Витрати на виробництво і реалізацію продукції

Поняття витрат підприємства, їх класифікація і значення у його господарській діяльності. Собівартість продукції, її види, показники. Методи калькулювання собівартості продукції. Характеристика чинників, що впливають на собівартість продукції. Сутність ціни, її функції. Класифікація цін. Елементний склад ціни у різних сферах економіки. Методи ціноутворення на продукцію підприємства.

Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Сутнісна характеристика доходів підприємства та джерел їх утворення. Сутність фінансово-економічного результату діяльності підприємства. Класифікація фінансових результатів. Порядок утворення чистого прибутку підприємства згідно з чинним законодавством. Джерела формування та структура використання прибутку підприємства. Система показників рентабельності та методика їх визначення. Фінансовий стан підприємства та показники його оцінки. Ефективність як економічна категорія. Види та класифікація ефективності господарської діяльності. Вимірювання, фактори та завдання росту соціально-економічної ефективності господарської діяльності.

Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація

Сутність і тенденції організаційного розвитку підприємств. Основні риси підприємства майбутнього та їх характеристика. Мережеподібні підприємства, особливості їх виникнення та функціонування. Віртуальні підприємства, переваги і недоліки їх діяльності. Інші різновиди нових організаційних форм підприємств.

Сутність трансформації, її види і напрями. Форми трансформації діяльності підприємства та їх характеристика. Необхідність і сутність реструктуризації

підприємств в умовах структурної перебудови економіки. Класифікація видів реструктуризації. Характеристика процесу реструктуризації об'єктів господарювання. Ефективність реструктуризації суб'єктів господарювання.

Санація господарських суб'єктів: цілі, механізм, державна політика. Техніко-економічне обґрунтування санації підприємства.

Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства

Сутність економічної безпеки підприємства та характеристика її видів за типами суб'єктів, сферами життєдіяльності та конкретними предметами. Методологічні підходи до оцінки рівня економічної безпеки суб'єктів господарювання. Зовнішні та внутрішні фактори, що можуть призвести до кризового стану підприємства. Основні складові концепції безпеки діяльності підприємства. Положення про службу безпеки підприємства. Завдання і послідовність обґрунтування стратегії економічної безпеки підприємства.

Необхідні заходи і ресурси для реалізації стратегії економічної безпеки підприємства. Зміст національної програми антикризового господарювання.

Сутність, причини та ознаки банкрутства підприємств (організацій). Етапи та процедура порушення справи про банкрутство. Методичні основи визначення імовірності банкрутства суб'єкта господарювання. Порядок і наслідки ліквідації збанкрутілих підприємств (організацій).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		Л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Підприємство у сучасній системі господарювання.													
Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	12	2	2				8	12					12
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	14	2	2				10	14	2				12
Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	12	2	2				8	12	2				10
Тема 4. Структура та управління підприємством	12	2	2				8	12		2			10
Тема 5. Ринок і продукція	12	2	2				8	12					12
Разом за змістовим модулем 1	62	10	10				42	62	4	2			56
Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства.													
Тема 6. Планування діяльності підприємства	12	2	2				8	12					12
Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	12	2	2				8	12	2	2			8
Тема 8. Капітал підприємства	12	2	2				8	12	2	2			8
Тема 9. Інвестиції	12	2	2				8	12					12
Тема 10. Інноваційна діяльність	12						12	12					12
Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	12	2	2				8	12	2	2			8
Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції	12	2	2				8	12					12
Разом за змістовим модулем 2	84	14	14				56	84	6	6			78
Модуль 3. Організація та забезпечення ефективного розвитку підприємства.													
Тема 13. Витрати на виробництво та	6	2	2				2	6					6

реалізацію продукції												
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	6	2	2			2	6					6
Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	6	2	2			2	6					6
Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність.	6					6	6					6
Разом за змістовим модулем 3	24	6	6			12	24					24
Усього годин	170	30	30			110	170	10	8			152
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-	10	-		-	-	-	10	
Усього годин	180	30	30		10	110	180	10	8		10	152

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1.	Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	2	
2.	Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	2	2
3.	Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	2	2
4.	Тема 4. Структура та управління підприємством	2	
5.	Тема 5. Ринок і продукція	2	
6.	Тема 6. Планування діяльності підприємства	2	
7.	Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2	2
8.	Тема 8. Капітал підприємства	2	2
9.	Тема 9. Інвестиції	2	
10.	Тема 10. Інноваційна діяльність	2	
11.	Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	2	2
12.	Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції	2	
13.	Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	2	
14.	Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2	
15.	Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	2	
16.	Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність.		
	Разом	30	10

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1.	Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	2	
2.	Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	2	
3.	Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	2	
4.	Тема 4. Структура та управління підприємством	2	2
5.	Тема 5. Ринок і продукція	2	
6.	Тема 6. Планування діяльності підприємства	2	
7.	Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2	2
8.	Тема 8. Капітал підприємства	2	2
9.	Тема 9. Інвестиції	2	
10.	Тема 10. Інноваційна діяльність	2	
11.	Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	2	2
12.	Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції	2	
13.	Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	2	
14.	Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2	
15.	Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	2	
16.	Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність.		
	Разом	30	8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1.	Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	8	12
2.	Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	10	12
3.	Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	8	10
4.	Тема 4. Структура та управління підприємством	8	10
5.	Тема 5. Ринок і продукція	8	12
6.	Тема 6. Планування діяльності підприємства	8	12
7.	Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	8	8
8.	Тема 8. Капітал підприємства	8	8
9.	Тема 9. Інвестиції	8	12
10.	Тема 10. Інноваційна діяльність	12	12
11.	Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	8	8
12.	Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції	8	12
13.	Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	2	6
14.	Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2	6
15.	Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	2	6
16.	Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність.	6	6
	ІНДЗ	10	10
	Разом	60	162

8. Індивідуальні завдання

За допомогою інформації одержаної з сайту Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України або Stock market infrastructure development agency of Ukraine АРІФРУ = SMIDA <http://smida.gov.ua/db/emitent/search> вибрати одне підприємство з вашого місця проживання (чи місця вашої роботи, або батьків чи родичів) та за звітними даними необхідно послідовно виконати завдання, заповнюючи таблиці та надаючи логічне пояснення до кожної.

Завдання 1. Дайте характеристику конкретного підприємства з вашого місця проживання (чи місця вашої роботи, або батьків чи родичів) за такими ознаками :

- повна назва із зазначенням юридичного статусу та організаційної форми господарювання;
- форма власності;
- мета та напрямки діяльності
- спеціалізація за видами економічної діяльності;
- структура виробництва (номенклатура та асортимент продукції чи послуг);
- розмір підприємства;
- статутний фонд (капітал);
- належність капіталу;
- технологічна та територіальна цілісність;
- система управління.

Для виконання завдання 1 використати засновницькі документи (статут підприємства, засновницький договір для господарських товариств); бізнес-план (за наявності); генеральний план (за наявності); виробничу програму (розділ річного плану).

Завдання 2. На основі даних звітної документації здійснить аналіз основних техніко-економічних показників результатів господарської діяльності даного підприємства за такими напрямками:

- вартість основних засобів , їх склад і структура;
- оборотні кошти , їх склад і структура;
- персонал підприємства , його склад і структура;
- фонд оплати праці , його структура;
- форми і системи оплати праці;
- сукупні витрати підприємства , їх структура;
- фінансові результати діяльності підприємства.

Для виконання завдання 2 використати такі форми фінансової звітності : форма 1 (баланс підприємства) , форма 2 (звіт про фінансові результати), а також форму звітності 5 ,та звіт по праці тощо.

Розрахункові показники зазначити в таблицях , які мають такий вигляд :

Таблиця №

Назва таблиці			
Найменування показників	Базовий період	Розрахунковий період	У % розрахунковий період до базового періоду
1.			
2.			
3.			
.			

На основі проведеного аналізу зробити висновки.

9. Програмові вимоги

1. Мета і напрямки діяльності підприємства.
2. Види підприємств.
3. Виробнича та загальна структура управління підприємством.
4. Зовнішнє середовище господарювання.
5. Моделі підприємництва.
6. Поняття про робочу силу підприємства. Показники чисельності працівників на підприємстві.
7. Вимірювання затрат праці. Баланс робочого часу.
8. Методика визначення продуктивності праці.
9. Шляхи підвищення продуктивності праці.
10. Форми і системи оплати праці.
11. Визначення активів підприємства.
12. Економічна сутність основних засобів підприємства, їх класифікація.
13. Облік та оцінка основних засобів підприємств з різними формами власності.
14. Амортизація основних засобів. Порядок нарахування і використання амортизаційних відрахувань.
15. Ремонт основних засобів та його економічне значення.
16. Показники оснащеності підприємства основними засобами.
17. Показники руху основних засобів.
18. Показники використання основних засобів на підприємстві.
19. Нематеріальні ресурси: поняття та види.
20. Поняття нематеріальних активів.
21. Оцінка вартості та амортизація нематеріальних активів.
22. Поняття про оборотні активи, оборотні фонди та фонди обігу.
23. Склад та класифікація оборотних засобів підприємства.
24. Нормування оборотних засобів на підприємстві.
25. Джерела утворення оборотних засобів на підприємстві.
26. Показники ефективності використання оборотних засобів.
27. Поняття про інвестиції, їх види, характеристика.
28. Склад і структура капітальних вкладень (виробничих інвестицій).
29. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій в ринкових умовах.
30. Поняття, характеристика та види інноваційних процесів.
31. Методологічні засади визначення ефективності технічних нововведень.
32. Особливості оцінки ефективності організаційних нововведень.
33. Формування та використання виробничої потужності підприємства.
34. Організація виробничих процесів.
35. Організаційні типи виробництва.
36. Суспільні форми організації виробництва.
37. Система технічного обслуговування підприємства.
38. Прогнозування розвитку підприємств.
39. Принципи і методи планування.
40. Стратегічне планування розвитку підприємства.
41. Тактичне та оперативне планування.
42. Бізнес-планування сутність, призначення, структура.
43. Формування програми випуску продукції.
44. Матеріально-технічне забезпечення виробництва.
45. Якість та конкурентоспроможність продукції.
46. Кошторис виробництва.
47. Групування витрат виробництва за статтями калькуляції.
48. Собівартість різних видів продукції.

49. Управління витратами на підприємстві.
50. Шляхи зниження витрат виробництва.
51. Методи встановлення цін на продукцію підприємства.
52. Поняття про основні результати виробничо-господарської і комерційної діяльності підприємства.
53. Види прибутку підприємства.
54. Поняття про рентабельність. Система показників рентабельності.
55. Оцінка фінансового стану підприємства.
56. Характеристика економічної безпеки господарюючого суб'єкта.
57. Рівень економічної безпеки.
58. Сутність і необхідність реструктуризації підприємства.
59. Суть механізму санації.
60. Суть банкрутства і чинники, що його спричиняють.

10. Методи навчання

1. Словесні (розповідь з елементами бесіди, бесіда, дискусії на заняттях, пояснення, лекція)
2. Наочні (демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних наочних матеріалів: графіків, діаграм, таблиць, схем)
3. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз)
4. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький)
5. Інтерактивні (ділова гра, постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі)

11. Методи контролю

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

1. усних опитувань на практичних заняттях;
2. письмових контрольних робіт;
3. письмових екзаменаційних завдань;
4. індивідуальних завдань (розрахункового завдання);
5. тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота																Екзамен	Сума
Модуль 1												Модуль 2					
Змістовий модуль 1 поточний контроль (середній бал)					Змістовий модуль 2 поточний контроль (середній бал)						Змістовий модуль 3 контрольна робота (економічний диктант)				Індивідуальне (розрахункове) завдання	100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T1-T16		T1-T16
15					15						10				10		50

T1, T2 ... T16 – теми змістових модулів.

Заохочувальні бали:

- виступ з доповіддю на університетській студентській науковій конференції, участь у турнірах, студентських конкурсах наукових робіт – 10 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
26-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Основи підприємництва: навчальний посібник / О. І. Ємець. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2012. – 147 с.

2. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з дисципліни «Економіка підприємства» для студентів денної та заочної форми навчання напрямів підготовки 6.030502 – «Економічна кібернетика», 6.030507 – «Маркетинг», 6.030508 – «Фінанси і кредит», 6.030509 – «Облік і аудит» / уклад. О. І. Ємець. – Івано-Франківськ.: ЛІК, 2016. – 56 с.

3. Словник термінів і понять з дисципліни «Економіка підприємства» / уклад. О. І. Ємець. 2-те вид., стер – Івано-Франківськ : Тіповіт, 2019. – 32 с.

14. Рекомендована література**Базова**

1. Вігуржинська С. Ю. Економіка підприємства [Текст] : [навч. посіб.] / Вігуржинська С. Ю., Басюркіна Н. Й., Свистун Т. В.; [за ред. С. Ю. Вігуржинської]. - Одеса : Гуляєва В. М. [вид.], 2018. - 115, с.

2. Дмитрієв І. А. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. для практ. занять і самост. роботи студентів ВНЗ / Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. ; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. - Харків : Бровін О. В., 2018. - 291 с.

3. Економіка підприємства [Текст] : [навч. посіб.] / Вігуржинська С. Ю., Басюркіна Н. Й., Свистун Т. В.; [за ред. С. Ю. Вігуржинської]. - Одеса : Гуляєва В. М. [вид.], 2018. - 115, [1] с.

4. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / [Л. Л. Лазебник та ін.] ; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2018. - 499 с.

5. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / [Н. М. Колпаченко та ін.]. - Харків : Діса плюс, 2019. - 277 с.

6. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад." ; уклад.: Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. - Київ : НАУКМА, 2018. - 302 с.

7. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / С. М. Рогач [та ін.]. - Київ : Компринт, 2018. - 391 с.

8. Економіка підприємства [Текст] : підручник / [Н. В. Якименко-Терещенко та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Н. В. Якименко-Терещенко ; Харків. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. - Харків : Вид-во Іванченко І. С., 2018. - 451 с.

9. Михайлов С. І. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / С. І. Михайлов, Л. М. Степасюк, С. В. Городенко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компринт, 2018. - 417 с.

10. Трегубов О. С. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. [для студентів ВНЗ] / О. С. Трегубов [та ін.] ; за заг. ред. Трегубова О. С. ; Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. - Вінниця : ТВОРИ, 2019. - 228 с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: від 16.01.2003, № 436-IV із змінами та доповненнями. // Законопроекти. / Упр. комп'ютериз. систем апарату Верховної Ради України. – 2003. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>. – Назва з екрана.
2. Цивільний кодекс [Електронний ресурс]: від 16.01.2003 р. № 435-IV із змінами та доповненнями. // Законопроекти. / Упр. комп'ютериз. систем апарату Верховної Ради України. – 2003. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>. – Назва з екрана.

Інформаційні ресурси

3. Головне управління статистики в Івано-Франківській області <http://www.ifstat.gov.ua/>.
4. Державна служба статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України <http://www.me.gov.ua/>.
6. Міністерство інфраструктури України <http://www.mtu.gov.ua/>.
7. Списки підприємств, які оприлюднюють фінансову звітність <http://www.zvitnist.com.ua/zvitnist>.

Хрестоматії

1. Турило А. А. Удосконалення теоретико-методичних засад відносно системності і цілеполягання в процесах дослідження і оцінки ефективності діяльності підприємства [Електронний ресурс] / А. А. Турило // Економічний форум. - 2015. - № 1. - С. 178-188. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2015_1_31.

2. Микитенко А. М. Формування системи управління власним капіталом підприємства [Електронний ресурс] / А. М. Микитенко // Наукові праці Національного університету харчових технологій. - 2015. - Т. 21, № 1. - С. 93-101. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnuukht_2015_21_1_14.

3. Гринько Т. В. Концептуалізація моделей управління змінами на підприємствах в сучасних умовах мінливого середовища [Електронний ресурс] / Т. В. Гринько, Т. З. Гвініашвілі // Технологический аудит и резервы производства. - 2015. - № 1(5). - С. 34-40. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2015_1\(5\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2015_1(5)_6).

4. Свидло Г. І. Визначення методів управління витратами підприємства на базі різних підходів [Електронний ресурс] / Г. І. Свидло // Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка. - 2015. - Вип. 750. - С. 63-66. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchu_es_2015_750_14.

5. Зінченко О. А. Удосконалення підходів до управління економічною безпекою промислового підприємства шляхом підвищення якості рекрутингу та розвитку персоналу [Електронний ресурс] / О. А. Зінченко, Д. С. Зінченко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. - 2016. - Вип. 14. - С. 124-130. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpaeiv_2016_14_19.